

Datum
2023-03-24

Ärende:
Remiss - SOU 2022:53 Statens ansvar för skolan - ett
besluts- och kunskapsunderlag

Diarienummer:
KS2022/2689-4

Handläggare:
Oscar Franzén

Svar på remiss - Statens ansvar för skolan - ett besluts- och kunskapsunderlag - version 2

Kungälv kommun har beretts tillfälle att yttra sig över betänkandet Statens ansvar för skolan – ett beslutsunderlag (SOU 2022:53). Kungälv kommun kommer varken tillstyrka eller avstyrka bedömningarna i utredningen utan för istället ett resonemang med både för- och motargument. Undantag görs för avsnitt 20.9, konsekvenser för förskolan.

Kungälv kommun vill göra medskick till nedanstående avsnitt i utredningen.

Avsnitt 11-16, Alternativ 1 – ett nytt statligt skolsystem

En negativ aspekt av ett fullgånget förstatligande är att det kan ses som en omotiverad stor förändring och många av fördelarna skulle antagligen gå att uppnå genom att endast öka statens ansvar utan att förändra huvudmannaskapet. En positiv aspekt är att det potentiellt skulle kunna bidra till en ökad likvärdighet mellan kommuner om staten får större ansvar över resursfördelningen till kommunala skolor.

Avsnitt 17, Alternativ 2 – ett system där staten förstärker sitt ansvar

Ett system där staten förstärker sitt ansvar över skolan utan att ta över huvudmannaskapet skulle kunna ge stöd i beslutsfattande som är administrativt tungt och även kunna underlätta förvaltandet av skolan för kommunen. Ett större statligt ansvar över resursfördelningen i skolan skulle kunna bidra till en ökad likvärdighet bland kommunerna. En negativ konsekvens är att det potentiellt kan skapa otydligheter vem som har huvudansvar inom vissa områden och skapa dubbelarbete, exempelvis ifall staten tar över ansvaret för placeringar i skolvalet utan att vara huvudman.

Avsnitt 17.2.2, Systemansvaret bör få en delvis annan utformning i detta alternativ

- *Staten bör ansvara för system för ansökan och skolplacering för grundskolan*
Ett skolval som styrs centralt samtidigt som kommunen är huvudman över skolan kan potentiellt skapa en mängd dubbelarbete. Skolvalet kräver lokal förankring för att kunna samordnas och göra rättssäkra och rättvisa placeringar. Ett statligt ansvar för skolvalet samtidigt som kommunen fortfarande är huvudman för skolan innebär att ansvar och befogenheter för skolvalet delas upp mellan stat och kommun. Kommunen skulle fortfarande ansvara för platskapacitet och placeringsregler såsom eventuella urvalsgrunder

BILDNING OCH LÄRANDE

**KUNGÄLV
KOMMUN**

ADRESS Stadshuset, 442 81 Kungälv
TELEFON 0303-23 80 00 vx
FAX 0303-238002
E-POST kommun@kungalv.se
HEMSIDA www.kungalv.se

Datum
2023-03-24

samtidigt som staten administrerar och beslutar om placeringar. Det skulle också påverka kommunens ansvar för skolpliktsbevakning. Ansvaret för att en elev får skolplacering riskerar att bli otydligt eftersom kommunen skulle ha kvar ansvaret för skolpliktsbevakningen, men staten ansvarar för placeringen. Om placeringen drar ut på tiden kan det bli svårt för kommunen att säkerställa att en elev har en skolplacering. Hur kommer ansvarsutkrävandet se ut i detta fall? Utredningen gör också bedömningen att staten ska ge ökat stöd till skolpliktsbevakning genom att staten tar över ansvaret för ansökan och skolplacering. Ett ökat statligt stöd i skolpliktsbevakning skulle kunna bidra till en mer likvärdig och förbättrad bevakning hos kommuner då förutsättningarna idag är olika från kommun till kommun.

- *Staten bör även i detta alternativ ha ett ansvar för mottagande i grundsärskolan och gymnasiesärskolan*
Likt bedömningen om ett statligt ansvar över skolvalet delas ansvar och befogenheter mellan kommun och stat upp om staten tar över ansvaret för mottagande i grundsärskolan och gymnasiesärskolan. Det innebär utöver en risk för dubbelarbete också att besluten fattas långt ifrån invånaren. Fattas beslutet av kommunen nära invånaren finns också större möjligheter till beredskap och anpassning till individuella behov. Dock kan ett ökat stöd och underlag från staten för att fatta beslut om placering i grund- och gymnasiesärskola ge förutsättningar att fatta mer rättssäkra placeringsbeslut

Avsnitt 17.3.5, Staten bör stärka sitt finansieringsansvar för de kommunala huvudmännen
Utredningen presenterar fyra varianter i hur detta kan ske. Kungälv kommun vill göra följande medskick på de olika varianterna utredningen föreslår.

1. *Samma resursfördelningsmodell som vid fullgånget förstatligande*
Denna variant innebär en stor och omfattande skatteväxling. Vid en så omfattande skatteväxling som den här varianten innebär behöver kommande utredningar undersöka närmare vad de faktiska effekterna blir och om effekterna motsvarar arbetet med att fördela om resurserna.
2. *Bindande miniminivåer*
Utredningen lyfter att varianten innebär att det är svårt att anpassa resursfördelningen efter lokala förutsättningar. Denna uppfattning delar Kungälv kommun. Kommunen delar också utredningens bild att denna variant riskerar att inskränka på det kommunala självstyret mer än variant ett. I kommande utredningar behöver också frågan ställas om bindande miniminivåer när en lösning på problemet utredningen vill komma åt? Syftet är att säkerställa att kommunerna avsätter en viss mängd resurser för skolan och på så sätt uppnår en ökad likvärdighet. Dock är det inte nödvändigtvis så att de kommuner som avsätter mindre resurser är samma kommuner som faktiskt har behov av insatser eller resurser. Denna fråga behöver beaktas i kommande utredningar.

Datum
2023-03-24

3. *Sektorsbidrag för undervisningskostnader*

Innebär likt den första varianten en skatteväxling. Kungälv kommun vill göra samma medskick här att kommande utredningar behöver undersöka om utfallet är tillräckligt positivt för att motsvara de ingrepp som omfördelning hade inneburit.

4. *Förstärkt likvärdighetsbidrag*

Innebär inte lika stor omfattning eller omfördelning som de andra varianterna. Kommande utredning behöver undersöka hur omfördelningen mellan kommunerna kommer att ske och utreda alla effekterna, inte bara de ekonomiska.

Avsnitt 20.9, Konsekvenser för förskolan

Kungälv kommun ställer sig negativt till att förskolan inte är inkluderad i utredningen. Kungälv kommun instämmer med de konsekvenser utredningen tar upp gällande förskolans exkludering. Att förskolan inte är med riskerar att hämma samverkan med den övriga skolverksamheten, särskilt vid ett fullgånget förstatligande. Förskolans roll i skolsystemet som skolform riskerar att negligeras.

Tidsram för svar på remiss

Kungälv kommun vill skicka med till kommande utredningar att denna remiss hade en väldigt kort svarstid jämfört med storleken och omfattningen på remissen.

Expedieras till: u.remissvar@regeringskansliet.se

För kännedom till: